

34886, VII, C. g. 22

52/
193

Kratek kaŝipot

za udeležence

prvega slovenskega romanja v Rim

povodom

škofovske 50letnice svetega Očeta

papeža LEONA XIII.

v ponedeljek, dné 10. aprila 1893.

V LJUBLJANI, 1893.

Založil J. PAULIN, mejnar. potov. pisarna v Ljubljani.

Tisek Katoliške Tiskarne v Ljubljani.

Vožnja.

Prvi posebni slovenski romarski vlak po znižani ceni v Rim odhaja iz Maribora v **ponedeljek, 10. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne**, iz Ljubljane ob 1.46 popoldne (obstanke 15 min. za obed itd.), iz Gorice ob 7.43 zvečer (obstanke 35 min.), iz Vidma (Udine) ob 10.20 zvečer (za pregled carine, večerjo itd. 1½ ure), iz Firenze **v torek 11. aprila ob 9.20 uri dopoldne** (za zajutek 39 min.), iz Chiusi ob 2.14 popoldne (za obed eno uro) ter **dospe v Rim v torek ob 5. uri popoldne**. Vožnja v Rim bode skupna in naravnost, po goraj navedenih postajah, enako tudi tako nazaj vožnja. Kedor želi nazaj preko Assisi-Loreto potovati, mora si prej ali vsaj med tjevožnjo pred Gorico še en določni listek oskrbeti, kateri stane za I. razred gl. 4.—, II. gl. 3.—, III. gl. 2.—. Nazaj vožnja je po volji, posamezna, v 30 dneh z vsakim voznerednim osebnim in brzovlakom, nazaj grede skozi Benetke, po Laskem brez doplače in s šestkratnim prenehanjem, toda proti prejnaznanilu. Po Avstriji, t. j. od Kormina (Cormons) sem je prenehanje neomejeno, in se na brzovlake doplačuje, kakor pri drugih navadnih vlakih. Laški vozni listek mora se pri nastopu povratne vožnje na kolo-dvoru v Rimu, kakor tudi pri vsakem prenehanju in nadaljevanju vožnje dati podpisati in zaznamovati prihodno prenehanje, drugače pride listek ob veljavo. Tjegredé je na stranskih progah do postaj, od koder vozi posebni romarski vlak, veljava retourlistov od osem dni na 30 dni pödaljšana, ako se vsaj 25 oseb na en listek udeleži. V ponedeljek, dne 17. aprila zjutraj bo pa skupni izlet v Napolj in zvečer nazaj. Ena stranska taka vožnja traja okoli pet ur. Dalje je enako znižana vozna cena od Bologne do Firenze in nazaj, t. j. za taiste, ki se vračajo skozi Loreto-Bologna.

O izletu v Napolj, dalje, kedaj se vrača več oseb skupaj, kakor tudi druge podrobnosti bode oznanjeno po plakatih v restavraciji in kavarni „Der Pilger“, Rusticucci-Platz št. 32 poleg trga sv. Petra (lastnik Cav. Angelo Carozzi, nemška dobra postrežba), kjer naj se romarji opoldne, posebno pa zvečer snidejo in o bodočnosti določujejo.

Kratek kaŝipot

za udeleŝence

prvega slovenskega romanja v Rim

povodom

ŝkofovske 50letnice svetega Očeta

papeŝa **LEONA XIII.**

v ponedeljek, dné 10. aprila 1893.

V LJUBLJANI, 1893.

Zaloŝil J. PAULIN, mejnar. potovalna pisarna v Ljubljani.

Tisek Katoliŝke Tiskarne v Ljubljani.

Dné 19. februvarija leta 1893 je minulo 50 let, ko so bili sedanji sveti oče, slavno vladajoči papež Leon XIII. v cerkvi svetega Lavrencija (S. Lorenzo in Panisperna) v Rimu posvečeni v škofa. Le redki so duhovniki, ki morejo praznovati petdesetletnico mašništva; še redkeje se zgodi, da kak škof praznuje petdesetletnico svojega škofovanja in tako slavi spomin na pomenljivi dan, ko je s škofovsko častjo sprejel tudi škofovsko breme.

To nenavadno in redko srečo so doživeli sveti oče Leon XIII., vidni poglavar svete katoliške cerkve, namestnik Kristusov, škof vseh škotov. Brez dvoma je poseben znak božje modrosti in previdnosti, ki vlada celo sveto cerkev, da je za slavnim papežem Pijem IX. poklicala na prestol sv. Petra naslednika, ki si je po svoji ljubeznjivosti, plemenitih svojih osebnih lastnostih, po svoji vsestranski izvedenosti, globoki učenosti in modrosti pridobil ljubezen, spoštovanje, hvalo in občudovanje celega sveta. O tem priča ravno sv. Očeta

škofovska petdesetletnica. Ob tej slovesni, izvanredni in velepomembni slavnosti je prihitelo v Rim na tisoče vernih katoličanov od vseh vetrov: zbrali so se dné 19. februarija t. l. v veličastni cerkvi sv. Petra okrog sv. Očeta Američani, Irci in Angleži, Francozi in Nemci, Madjari in Slovani, Italijani in sinovi daljne Azije. Tu so očitno spoznali :

»Da so očeta enega sinovi,
Ljudje vsi bratje, bratje vsi narodi.«

Jedna želja je navdajala vsa srca, naj dobrotljivi Bog ohrani še mnogo let v blagor cele svete katoliške cerkve papeža Leona XIII., našega očeta, našega učenika, našo luč, našo zvezdo.

A tudi mogočni vladarji evropskih in drugih držav so poslali svoje odlične zastopnike, da svetemu Očetu ob tej priliki izrazijo ljubezen in spoštovanje, in to ne samo krščanski, ampak tudi paganski. Ob jednom pa se je po vsem širnem svetu slavno in veličastno vršila sv. Očeta škofovska petdesetletnica. Ne rečem pa preveč, ako trdim, da Slovenci v tem oziru niso zaostali. Razne slovesnosti, krasne razsvetljave po mestih, trgih in vaseh, stotine kresov, grom topičev in svetišča, polna vernega ljudstva — so glasne priče, da je slovenski rod bil in ostane zvesto udan sveti katoliški cerkvi in njenemu poglavarju, rimskemu papežu.

Ker pa so mnogi verni Slovenci izrazili željo, da pohité na spomlad v večno mesto, v središče vsega krščanstva, in tako izrazijo sv. Očetu svojo verno udanost ter si ob jednom ogledajo svete

kraje, kjer je toliko krščanskih junakov za sveto vero prelilo svojo kri, priredi gospod Jos. Paulin (mejnarodna potovalna pisarna) v zvezi s »Katoliško družbo« v Ljubljani posebni slovenski romarski vlak v Rim. In da udeleženci dobé v roke nekak program potovanja, ustregel sem rad došlim mi prošnjam ter v naslednjih vrsticah sestavil kratek »kažipot«, v katerem so naštete imenoma imenitnejše rimske cerkve, zbirke, spomeniki itd., katere si morejo romarji v 4 ali 5 dneh vsaj površno ogledati.

Ta sostavek torej ni opis Rima, temveč le kratko navodilo, po katerem si morejo romarji uravnati svoje potovanje z ozirom na kratek čas bivanja v Rimu in na druge okolnosti. Kdor želi imeti natančen opis večnega mesta, dobi ga v kaki večji bukvarni tukaj v Rimu. Kolikor mi je znano, izšli so: Woerl, *Rom, Ein Führer durch die ewige Stadt*, 6 mark. — Woerl, *Romführer, kleines Reisebuch für Rompilger*, 1 marka. — Woerl, *Italien, Handbuch für Reisende zur Orientirung über Land und Leute*, 6 mark. — Molitor, *Rom*. — Ausserer, *Pilgerführer*. — De Waal, *Pilgerführer*, Regensburg, 4 marke

Dal Bog, da bi si vsi romarji v središču katoliškega sveta, na grobeh prvakov sv. apostolov iznova utrdili svojo vero, poživili svojo ljubezen do sv. Očeta in ohranili vesele spomine na rimska svetišča.

V Rimu, na dan sv. Kazimira 1893.

Ignacij Žitnik.

I. Splošne opombe.

V Italiji se hitro in večkrat spreminja vreme, zato je treba previdnosti gledé na obleko. Zjutraj in zvečer je dobra lahka suknja, posebno pa, če razgret stopiš v cerkev.

Zmernost v jedi in pijači je prepotrebna, posebno opoldne. Pivo v Italiji je slabo. Voda v Rimu je dobra, a drugod slaba.

Vsakdo naj vzame seboj le najpotrebnejše reči, zaradi zložnosti in troškov; na italijanskih železnicah ni proste prtljage. Najboljši je priročni kovčeg, ki pa ne smé biti čez 50 *cm* dolg, 30 *cm* širok in 25 *cm* visok. Železnični uradniki strogo pazijo na to. Na meji (v Vidmu) strogo pregledajo vso prtljago, posebno pazijo na smodke in tobak. Carina od smodk znaša per *kg* 20 frankov. Orožje na meji konfiskujejo. Tudi od jedil (prekajenega mesa itd.) zahtevajo visoko carino.

Potnih listov navadno ne zahtevajo na meji, vendar ni odveč, ako ima vsakdo svoj potni list, ki je potreben, če hoče kdo na pošti dobiti priporočeno (rekomandirano) pismo.

Na vsakem večjem kolodvoru se dobi vozni red italijanskih železnic (*indicatore ufficiali*) za pol franka (50 cent.). Okrožni potni listi (*Rundreisebillets*) se dobivajo pri načelniku postaje. Okrožnega potnega lista naj nihče ne kupi v gostilni, kjer jih »lačni ljudje« večkrat ponujajo potnikom po znižani ceni. Pred odhodom naj vsakdo dá podpisati poslujočemu uradniku svoj okrožni potni list do postaje, kjer misli izstopiti. Najbolje je, da jeden potnikov prevzame ta posel za vse, ki skupaj potujejo.

Ako se posreči odboru izposlovati avdijenco pri svetemu Očetu, morajo priti gospodje duhovniki v talarju, svetni v črni obleki z belim ovratnikom ali v narodni noši. Ženske v črni obleki s črnim pajčolanom (pletenim robcem, ki se kupi v Rimu), ali v narodni noši. Vsakdo brez klobuka in brez rokovic.

Duhovniki morajo imeti seboj »*Litterae commendatitiae*«, katere mora podpisati generalni vikarij v Rimu, da morejo darovati sv. mašo. Strežniku pri sv. maši se plača 20 cent. = 4 solde, približno 10 kr. avstr. veljave, cerkveniku nič. Vsakteri pa rad vzame mal dar. Ker bode v aprilu mnogo božjepotnikov v Rimu, naj se vsak duhovnik že jeden dan prej oglasi v bližnji cerkvi, kjer želi darovati sveto mašo, da pride gotovo na vrsto o pravem času. Vsaj do 8. ure naj bi vsakdo opravil sveto darilo, da mu ostane dovolj prostega časa.

Vsakdo naj se preskrbi z italijanskim denarjem. Menjalnice so v vseh večjih mestih. (Gl. na zavitku.)

Jedna italijanska lira velja 47 kr. avstr. velj.,

1 lira = 100 centezimov;

5 centezimov = jeden sold (un soldo);

25 centezimov = pet soldov (cinque soldi);

50 centezimov = pol lire (mezza lira);

centezimov je malo v prometu; navaden bakren drobiž je »soldo«, ki velja nekaj več, ko naša dva krajcarja, in večji za 10 centezimov. Pol-lire in lire so od srebra. Papirnat denar velja po 5, 10, 25, 50, 100 lir. Na denar naj vsakdo pazi, ker italijanski uzmoviči so predrzni in zviti.

2. Bivanje v Rimu.

Stanovanja se dobé v hôtelih in vsprejemališčih. V hôtelih znašajo cene za stanovanja, hrano in postrežbo 10 do 15 lir na dan. Kdor hoče v hôtelu stanovati, naj se takoj ob prihodu pogodi z gostilničarjem. Nakaznice za stanovanja izdajale se bodo v vlak u med vožnjo.

Duhovniki se sprejemljejo v nemških vsprejemališčih (hospicij) »Campo Santo« in »Anima«, toda le v omejenem številu. Hrana in stanovanje na dan 7 lir.

Poleg Vatikana je vsprejemališče Sv. Marte pod vodstvom sester sv. Vincencija. Stanovanje in hrana $4\frac{1}{2}$ lire na dan.

Dalje vsprejemajo tujce »križeve sestre«. Pro-
stora za 80 oseb, tudi za ženske. Hrana in stano-
vanje 8 lir na dan.

Glavno poštno posloppje je: Piazza
S. Silvestro, Via della Mercede. Tukaj se oddajajo
priporočena pisma. Kdor hoče od doma dobiti
priporočeno pismo z opombo (Ferma in posta),
mora se izkazati s potnim listom ali vsaj vizitko.
V mestu je devet poštних podružnic.

Po vseh glavnih ulicah vozijo omnibusi.
Ker je mesto jako obširno, treba se je posluževati
omnibusov, ki imajo na vnanjih tablah zapisano
začetno in končno postajo. Jedna vožnja v omnibusu
velja 3 solde = 15 cent. Na trgu »Piazza di Ve-
nezia« se križajo vsakih deset minut skoro vsi
omnibusi.

Tramvaj vozi s trga »Piazza di Venezia«
na štiri strani: do sv. Petra, do sv. Pavla, do kolo-
dvora in do »Ponte Molle«. V mestu, to je do
sv. Petra in do kolodvora, stane vožnja 3 solde =
15 cent., izven mesta, do sv. Pavla in do »Ponte
Molle«, 6 soldov = 30 cent.

Izvoščkov je v Rimu do 5000. Vozijo hitro
in po ceni. Za dve ali tri osebe stane vožnja v
mestu po dnevu 80 cent., zvečer eno liro. Izven
mesta (Fuori le mura) je vožnja dražja. Treba se
je vedno prej pogoditi z voznikom. Kdor se hoče
večkrat med vožnjo ustaviti, naj se pogodi »za
čas« (all' ora), in sicer za dve liri na jedno uro;
vsako četrto ure dalje 50 cent.

Gledé posta veljajo določbe:

1. Med potovanjem se potnikom ni treba postiti, niti zdržati mesnih jedij.

2. V Rimu naj se potniki ravnajo po določilih svoje škofije.

Kdor si hoče kupiti spomenikov (podobic, rožnih vencev itd.), naj ne kupuje od ljudij, ki po ulicah prodajajo raznovrstne stvari in navadno vsakega opeharijo. Stalnih cen itak ni. Prodajalnic spominkov je mnogo. Glej na zavitku.

3. Dnevni red v Rimu.

Kdor si hoče Rim vsaj površno ogledati, potrebuje nekaj tednov. Gledé skupne vožnje bodo udeleženci natančneje zvedeli ob prihodu v Rim. Ker pa namerjajo mnogi potniki ostati v Rimu le štiri ali pet dnij, sestavlil sem v naslednjem dnevni red za pet dnij.

Vsakdo pa si lahko ta dnevni red vravna po svoje, kakor mu bode prilično. V tem dnevnem redu so našteje najznamenitejše cerkve, javni prostori itd. Opozarjam, da se pričnó obhodi zjutraj najpozneje ob 8. uri, popoldne ob 3. uri.

1. *Prihod v Rim* v torek, dné 11. aprila, ob 5. uri popoldne. S kolodvora odhod v stanovanja, katera se bodo udeležencem naznanila po nakaznicah v vlaku med tje vožnjo. Tu naj se poslužujejo udeleženci postreščkov. Po odpočitku ob 6 $\frac{1}{2}$ uri skupni obisk s v. Petra cerkve. Sestane pred cerkvijo.

S v. P e t e r. Sredi trga pred baziliko svetega Petra 25 5 m visok obelisk, ki je stal v nekdanjem Neronovem cirkusu; velikanski trg obdajajo na levi in desni kolonade od Berninija. Sedanja bazilika svetega Petra je bila posvečena od papeža Urbana VIII. leta 1626. Tu počiva 13 papežev-mučencev, 22 drugih, katere je cerkev proglasila za svete; trupla sv. Petra, sv. apostolov Simona in Jude, ostanki premnogih svetnikov. Pod kupolo glavni oltar, na katerem ob izvanrednih prilikah sveti Oče darujejo sv. mašo. Pod oltarjem grob sv. Petra (Confessio s. Petri). Tukaj opravi kleče molitev, ob grobu prvaka apostolov . . .

Za tem oltarjem, v apsidi, stol sv. Petra (cathedra), na katerem je sv. Peter oznanjal v Rimu sv. evangelij.

Na desni strani konfesije bronasta podoba sv. Petra iz 5. stoletja. Verniki poljubljajo nogo; papež Pij IX. je podelil 50 dnej odpustka, kdor skesano poljubi nogo.

Na levi strani je mnogo spovednic, kjer se spoveduje v 11 jezikih. Na vseh oltarjih so podobe iz mozaika.

V prvi kapeli na desni strani od vhoda (Cappella della Pietà) je slavna podoba Matere Božje z Jezusom v naročju od Mihelangela.

V zakristiji na prošnjjo pokažejo cerkveni zaklad (tesoro); krasne mašne obleke in posode itd.

Poleg kipa sv. Veronike je vhod v spodnjo, staro baziliko sv. Petra (Grotte Vaticane) pod veli-

kim oltarjem, kjer je mnogo starokrščanskih in novejših spomenikov. Vstop je dovoljen le moškim, ženske morajo dobiti dovoljenje (*permesso*).

Kdor hoče na kupolo sv. Petra, mora dobiti do 10. ure vstopnico (*permesso*) v hiši za levimi kolonadami št. 8 poleg »Campo santo«. Ob četrtek od 8.—12. ure brezplačen vhod. S kupole krasen razgled po Rimu in na papeževe vrte za Vatikanom.

Poleg sv. Petra je nemški zavod »Campo santo« s pokopališčem katero po izročilu pokriva prst z Golgate. (Sestanek ob 8. uri zjutraj pred cerkvijo).

2. *V sredo, dné 12. aprila: D o p o l d n e* Sv. Peter, San Onofrio, Torkvata Tassa hrast, Acqua Paola, San Pietro in Montorio (Janiculus), Santa Maria in Trastevere, S. Caecilia, S. Crisogono, S. Bartholomeo.

San Onofrio: V preddvoru slike od Domenichina, prizori iz življenja sv. Hijeronima; v cerkvi slike od Peruzzi-ja in Pinturichia; grob pesnika Torkvata Tassa, ki je v tem samostanu umrl leta 1595; grob slavnega kardinala Mezzofanti-ja.

Blizu samostana stoji Torkvata Tassa hrast; z višine najlepši razgled na mesto in okolico.

Acqua Paola: Krasen vodnjak, odkoder je voda napeljana na trg sv. Petra.

S. Pietro in Montario: Samostan španskih oo. frančiškanov. Na dvorišču okrogla kapela od Bramante-ja, kjer je bil bajè sv. Peter križan.

Santa Maria in Trastevere (onkraj Tibere): Jedna najlepših cerkev v Rimu; tu počí-

vajo trupla nekaterih papežev in kardinalov; krasne mozaik-podobe.

S. Caecilia: Jedna najstarejših cerkev; na desni strani pri vhodu je kapela na mestu, kjer je bila sv. Cecilija mučena; pod velikim oltarjem grob sv. Cecilije.

S. Crisogono: Stara, večkrat popravljena cerkev z lepimi starinskimi stebri; stara tla od mozaika.

S. Bartholomeo: Na otoku Tibere, kjer je stal tempelj Eskulapov; pod velikim oltarjem truplo sv. Jerneja, v stranski kapeli pod oltarjem truplo sv. Vojteha.

Popoldne: San Paolo (fuori le mura), Tre fontane, S. Alessio, S. Sabina, S. Maria in Cosmedin, tempelj Veste, teatro di Marcello.

San Paolo: Bazilika sv. Pavla, pol ure izven mesta, jedna najlepših cerkev v Rimu, leta 1854 prenovljena in od papeža Pija IX. posvečena vpričo škofov celega sveta, ki so bili navzoči ob proglašenju dogme čistega spočetja Marije Device. Srednja ladija 23 m visoka, ob steni portreti vseh papežev od mozaika. Pod velikim oltarjem truplo sv. Pavla. Štirje rumenkasti stebri ob tabernakeljnu velikega oltarja in dva ob glavnih vratih so iz alabastra, darilo egiptovskega podkralja; podstavki prvih štirih stebrov iz zelenkastega malahita, darilo ruskega carja Nikolaja. Na desni od velikega oltarja vhod v samostan, ob dvorišču mozaiki in kamni iz katakomb.

Tre fontane: Pol ure od sv. Pavla po izročilu na mestu, kjer je bil sv. Pavel obglavljen. Samostan trapistov; cerkev sv. Vincencija in Anastazija, sv. Zenona, in kapela obglavljenja s tremi studenci, ki izvirajo na mestih, kjer je sv. Pavla odsekana glava se trikrat dotaknila tál.

S. Alessio: Cerkev sv. Aleša, zidana v palačo senatorja Evfemijana, očeta sv. Aleša, ki je 17 let preživel pod stopnicami, od hišnih sužnjev zaničevan. Pod velikim oltarjem truplo svetnikovo, na desnem oltarju podoba Matere Božje, katero je sv. Aleš prinesel iz Edese. V samostanu poleg cerkve so živeli sv. Vojteh, sv. Anastazij in sveti Bonifacij, apostol mej Rusi. Sedaj je v samostanu šola za slepce. Z vrta krasen razgled proti Vatikanu, Palatinu in na Tiberu.

S. Sabina: Na vrhu Aventina na mestu, kjer je stanovala sv. Sabina. Glavna vrata krasno izrezljana iz 5. stoletja. Zgradba sloni na 24 stebrih od marmorja, ki so bajè iz tempeljna boginje Dijane. Nad vratmi slavní napis papeža Celestina I. iz mozaika. Pod velikim oltarjem truplo sv. Sabine. Celicí, v katerih sta bivala sv. Dominik in sv. Pij V., sta sedaj kapelici. Na vrtu kažejo drevo, katero je zasadil sv. Dominik.

S. Maria in Cosmedin: Jako stara cerkev, zidana v paganski tempelj, lep zvonik, v cerkvi mnogi ostanki srednjeveške umetnosti, mozaiki, krasen tabernakelj itd. V preddvoru »Bocca della verità« (usta resnice). Po izročilu so polagali v prisego

roko v usta kamenite podobe; kdor je lagal, ni mogel roke nazaj potegniti.

V obližju dobro ohranjen tempelj Veste, sedaj cerkvena »S. Maria del Sole«; tempelj Fortune virilis, sedaj cerkvena »S. Maria Egiziana«; dalje Casa di Rienzi, kjer je bajè bival Pilat; gledališče Marcelovo.

3. V četrtek, dné 13. aprila: Dopoldne: Piazza di Venezia, Foro Trojano, S. Clemente, S. Giovanni in Laterano, Scala santa; S. Croce in Gerusalemme, S. Maria Maggiore, S. Prassede, S. Martino ai Monti, S. Pietro in Vincoli.

Ob trgu »di Venezia« stoji palača jednakega imena; zgradbo je pričel leta 1455 beneški kardinal Barbo, poznejši papež Pavel II. Ko so Benetke zgubile samostojnost, je palača prišla k Avstriji; sedaj je sedež avstrijskega veleposlanika pri sv. Stolu.

Foro Trajano: Razvaline foruma, ki ga je dal zgraditi rimski cesar Trajan (107 do 113 po Krist.); na trgu 32 m visok slop od marmorja, ki ga je leta 113 postavil rimski senat na čast cesarju Trajanu. Na vnani strani nad 2500 reliefnih podob proslavlja cesarjeve zmage v Daciji. Znotraj slopa vodijo stopnice na vrh, kjer je do leta 1587 bila Trajanova soha, sedaj bronasta podoba svetega Petra. Na tem trgu je cesar Trajan leta 107 objavil prvi ukaz proti kristijanom, a ravno ondi je cesar Konstantin leta 324 pred ljudstvom naznanil, da

časti krščanskega Boga in da imajo kristijani iste pravice, kakor čestilci rimskih bogov.

Cerkev sv. Klementa: Jedna najstarejših in za nas Slovane najznamenitejših cerkev v Rimu je bazilika sv. Klementa, ob cesti mej kolosejem in Lateranom. Sedanja cerkev sezidana v 12. stoletju po načrtu prejšnje; spodnja cerkev iz Konstantinovih časov, odkopana ob tisočletnici sv. Cirila in Metoda, ki sta truplo sv. papeža Klementa prinesla v Rim, hrani več slopov in slik iz 9. stoletja, grob sv. Cirila. V gorenji cerkvi na desni kapela sv. Cirila in Metoda s slikami na presno, zgrajena deloma na troške biskupa Strossmayerja, kakor govori napis.

Lateran: S. Giovanni in Laterano. »Omnium urbis et orbis ecclesiarum mater et caput«, mati in glava vseh cerkvâ na svetu. Tu je bila palača starorimske plemenite družine Lateranov. Plavcij Lateran se je udeležil neke zarote proti grozovitemu cesarju Neronu, bil usmrten, a njegovo posestvo je prešlo v last cesarjev.

Od tu razgled na Palatin, kjer so rimski cesarji izdajali ukaze proti kristijanom, in na kolosej, kjer je tekla kri za zmago križa. Cesar Konstantin je to palačo daroval papežu sv. Silvestru ter sezidal cerkev v dvorišču te palače. Cerkev je zrušil potres leta 896, papež Sergij III. zopet zgradil, pozneje dvakrat pogorela.

Leta 1650, za časa Inocenca X., je bila razširjena in popravljena, pročelje zgotovljeno od Kle-

mena XII. leta 1734, kar je pričel graditi papež Pij IX., dokončal leta 1887 Leon XIII. Od stare bazilike ni skoro nič ostalo. V palači poleg bazilike je stanovalo 161 papežev, v baziliki počiva 23 papežev. V Lateranu je bilo pet občnih koncilijev, odtod so bili poslani prvi oznanovalci svete vere med Nemce, Angleže in Slovane. Nad velikim oltarjem v ciboriju glavi sv. Petra in Pavla, nad oltarjem sv. Rešnjega Telesa miza zadnje večerje; v cerkvi se hranita dva velika kosa sv. križa in mnogo svetih ostankov. Oltar sv. Rešnjega Telesa, najdragocenejši v Rimu, v srednji ladiji kipi vseh apostolov, v koru krasni mozaiki, tla od mozaika iz l. 1420, položil Martin V., čegar truplo počiva pred konfesijo velikega oltarja.

Med kapelami v stranskih ladijah je najznamenitejša prva na levi strani od glavnih vrat, posvečena sv. Andreju Corsini, zgrajena leta 1734 od Klemena XII. iz družine Corsinijev, na oltarju podoba svetnikova od mozaika, na jedni strani grob papeža Klemena XII., na drugi kardinala Nerija Corsini; na desni strani druga kapela družine Torlonia z dragocenimi okraski.

Znamenito samostansko dvorišče (chiostro) iz dvanajstega stoletja z mnogimi ostanki iz stare cerkve. Z balkona na pročelju so papeži na Vnebohod dajali blagoslov, kakor pri sv. Petru na veliki četrtek, o Veliki noči in na sv. Petra in Pavla dan. Na desni pri stranskem vhodu v baziliko baptisterij, jedna najstarejših krstnih kapel v Rimu.

Vredno si je ogledati, ako čas dopušča, zbirko raznovrstnih spomenikov v lateranskem muzeju v palači poleg bazilike; ta palača je ostala lastnina papeževa. Sredi trga največji obelisk v Rimu 45·5 m visok, iz rudečega granita, na povelje cesarja Konstantina iz Heliopolisa pripeljan v Rim in postavljen v cirkusu (Circus Maximus), papež Sikst V. ga je dal prepeljati na sedanje mesto.

Scala santa: Za lateransko palačo so svete stopnice (scala santa), po katerih je šel bičani Odrešenik in bil od Pilata predstavljen Judom. Spodaj kipa »Juda izdá Kristusa« in »Ecce homo«; po 28 stopnicah v lesenih okvirih se gre kleče in moleč; pod odprtini vidijo se pod steklom krvave kaplje Odrešenikove. Na vrhu »Sanctum sanctorum«, kapela, v kateri so glava Kristusova, bajè od sv. Luke, glave sv. Neže, sv. Praksede in drugih svetnikov. Pij IX. je še dan pred zasedanjem Rima l. 1870 obiskal to svetišče, zadnjič v svojem življenju.

S. Croce in Gerusalemme: Prvotno baziliko zgradil cesar Konstantin, sv. Helena je dala sèm prepeljati iz Jeruzalema dragocene ostanke: les svetega križa, eden žebelj svetega križa, eden trn iz svete krone in napis na križu. Tla kapele sv. Helene so pokrita s prstjo Kalvarije. Pod velikim oltarjem trupli sv. Cezarija in Anastazija.

S. Maria Maggiore (Marija Snežnica): Prelepa bazilika zgrajena za papeža Liberija okoli

l. 360 na Eskvilinu, ki je bil v jutro 5. avgusta čudežno pobeljen s snegom. Ker je največja Marijina cerkev v Rimu, imenuje se navadno »S. Maria Maggiore«; ima najvišji zvonik v Rimu iz štiri-najstega stoletja. 36 krasnih slopov je še iz stare bazilike, istotako mozaiki v srednji ladiji, prelepa mozaična tla, deloma iz dvanajstega stoletja, leseni strop iz leta 1500, pozlačen s prvim zlatom iz Amerike.

Na slavoloku mozaiki iz leta 432 v spomin odločbe koncilija v Efezu proti Nestoriju, mozaiki v apsidi predstavljajo Marijo, sv. Petra in Pavla, sv. Janeza Krstnika in Evangelista, sv. Frančiška in Antona. Pod velikim oltarjem ostanki sv. Matije in drugih mučencev.

Na desni strani oltarja kapela Siksta V. z oltarjem sv. Rešnjega Telesa, vhod v kapelo, kjer so bile shranjene jaslice Odrešenikove, grobna spomenika Siksta V. in Pija V. Na levi strani velikega oltarja je »cappella Paolina«, katero je zgradil Pavel V. iz rodú Borghese. Vse stene so obložene z najdragocenejšimi kamni, na levi strani počiva Pavel V., na desni Klemen VIII. Posebno dragocen je oltar, nad katerim je mnogočeščena podoba Matere Božje, po izročilu od sv. Luke. Freske ob oknih od Gvida Reni-ja. V kapeli »del Crocifisso« na desni Jezusove jaslice v stekleni posodi, okovani s srebrom.

S. Prassede: Sedanja cerkev zidana l. 820 od papeža Paskala, ima tri ladije z 22 slopovi in zanimive mozaike iz devetega stoletja. V konfesiji

počiva sv. Prakseda in ostanki mnogih mučencev. V drugi kapeli na levi je stol sv. Karola Boromeja in miza, na kateri je hranil reveže. Znamenita je kapela sv. Zenona, ker je tu shranjen 65 cm visok steber, na katerem je bil Jezus bičan; steber je kardinal Colonna l. 1223 pripeljal iz svete dežele; pod altarjem truplo sv. Zemonna in Valentina.

S. Martino ai Monti: Na mestu stare cerkve je papež Simah koncem petega stoletja zgradil to cerkev, l. 1650 je bila popravljena. Znameniti stari spomeniki.

S. Pietro in Vincoli: To baziliko je okoli leta 455. dala zgraditi Evdoksija, hči cesarja Teodozija II., ter shranila tukaj jeden del verige svetega Petra; papež Leon Vel. je tu-sèm dal prenesti tudi verigo, s katero je bil sv. Peter zvezan v Marmertinski ječi. Cerkev je sedaj zeló prenovljena. Znamenit je kip Mojzesov od Mihelangela ob grobu Julija II.

Popoldne v četrtek, dné 13. aprila: Katakombe sv. Kalista, Terme d. Caracalla. Okoli mestnega zidovja so na premnogih krajih starokrščanska podzemeljska pokopališča, katakombe, kjer so kristijani v kamenitih rakvah pokopavali mrliče; določene dni v letu so se tudi zbirali k sveti daritvi. Nad grobovi mučencev so zgradili več kapel. Pozneje so pokopavali na površju zemlje ter zgradili več bazilik. Začetkom srednjega veka so prenesli mnogo trupel mučencev v mestne cerkve, ker so mnoge katakombe razpale, v 12. stoletju so se zgubili mnogi sledovi

na ta stara svetišča. Zasledili so prve delavci pri kopanju zemlje leta 1578., v 16. stoletju jih je mnogo odkril Anton Bosio, v sedanjem stoletju o. Marchi in de Rossi. Papež Pij IX. in sedanji sv. oče Leon XIII. sta vsako leto žrtvovala več tisoč za odkritje katakomb in tako so večinoma zopet odkopane katakombe sv. Kalista, sv. Domitile, sv. Criscile, sv. Neže itd.

Katakombe sv. Kalista so iz 1., 2. in 3. stoletja; tu so počivala trupla sv. Cecilije, sv. Siksta II., in mnogih drugih. Sv. Kalist je kot naddijakon okoli leta 200 tukaj napravil pokopališče za papeže.

V bližini je cerkev sv. Sebastijana. Ob cesti nazaj proti mestu (Via Appia) cerkvice »Domine, quo vadis«, kjer je Gospod s križem prikazal se sv. Petru, ki je na prošnjo kristijanov bežal iz Rima pred grozovitim Neronom. Gospod Jezus Kristus je vtisnil stopali v kamen, ki se hrani pri sv. Sebastijanu, tu je kamen s posnetkom. Poleg mestnih vrat sv. Sebastijana obok na čast vojskovodji Druzu iz leta 8 pred Kr., dalje na desni štirje kolumbariji, kjer so paganski Rimci shranjevali v lončenih posodah pepel svojih umrlih; groba starih Scipijonov, najdena leta 178, kamnita krsta Scipijona Bradatega, ki je bil leta 298 pred Kr. konzul, je v vatikanskem muzeju; na levi cerkev sv. Cezareja; v bližnji ulici (Via di Porta latina) cerkev »S. Giovanni a porta latina«, na grobljah starega Dianinega tempeljna; v obližju kapela sv. Janeza, kjer je bil sv. Janez Evangelist vržen v vrelo olje, poleg kolumbarij oproščenih

sužnjev sestre Avgustove, najznamenitejši spomenik te vrste.

Na cesti od sv. Sebastijana proti mestu dalje na desni cerkev sv. Siksta iz 5. stoletja, kjer je pokopanih več papežev iz 2. in 3. stoletja. V 18. stoletju cerkev popravljena. Tu je sv. Dominik živel s svojimi prvimi tovariši, predno se je preselil v samostan pri sveti Sabini. Nasproti stara cerkev sv. Nereja in Ahileja; nekateri trdijo, da je v zgodovini znana Fabiola darovala svojo hišo za to cerkev, kjer je najstarejši škofovski stol z vdolbeno vsebino 38. homilije sv. Gregorija Vel. Za to cerkvijo ogromne razvaline Karakalovih kopaljšč (terme di Caracalla). V ravni črti dalje po cesti sv. Sebastijana med Palatinom in Aventinom »Circus maximus«, ki se pa le malo pozná.

4. V *petek, dné 14. aprila*. Dopoldne Ara coeli, Kapitol, Mamertinska ječa, Forum Romanum, Kolosej, San Gregorio Magno, S. Giovanni e Paolo, S. Stefano Rotondo.

S. Maria in Ara Coeli (altar nebeški): Do cerkve 124 stopnic; pozlačen strop v cerkvi iz leta 1575 v spomin krščanske zmage pri Lepantu; ladije loči 22 slopov, trije od marmorja so iz temeljna Jupitra Kapitolina; v okrogli kapelici na levi truplo sv. Helene. V zakristiji »Santo Bambino«, v 16. stoletju iz drevesa z Oljske gore izrezljan Jezušček v bogato okrašenem oblačilu, pred katerim po davni navadi v božičnih dneh mali otroci narekujejo pesmice.

Kapitol: Sredi trga bronasti kip Marka Avrelija na konju, na sprednji strani kipa Kastorja in Poluksa iz Pompejevega gledišča, kipa cesarja Konstantina in njegovega sina, v ozadju senatorska palača z zvezdarno, na levi in desni muzeja z raznovrstnimi starimi kipi, slikami itd.

Mamertinska ječa: S Kapitola na levo se pride do cerkve S. Giuseppe de' Falegnami, katero je leta 1539 zgradila mizarska združba; po stopnicah v zgorenjo ječo, odkoder je vhod v spodnjo ječo, kjer je umrlo strašne smrti več Rimljanov. Tu sta bila zaprta tudi sv. Peter in Pavel, zato je ta kraj za kristijana posebno znamenit. Tu je sv. Peter prebil v verigah devet mesecev ter sprebrnil med drugimi višja jetničarja Procesa in Martinijana, ki sta za Nerona umrla mučeniške smrti. Ker sv. Peter ni imel vode, naredil je križ na skalo in pritekla je voda, s katero je krstil spreobrjence. Ječa je še, kakor je bila za časa sv. apostola; poleg oltarja izvira oni studenec.

Forum Romanum: Debela knjiga bi ne zadoščala, da bi opisali to torišče starega Rima. Podolgasta, štirivoglata dolina, široko groblje starorimske slave; nekdanj srce rimske države, danes sive razvaline, ki glasno govoré o minljivosti človeške veličine. Zmagoviti vojskovodje, ki so v danih časih po »sveti cesti« (via sacra) todi v slovesnih sprevodih korakali gori v tempelj Jupitra na Kapitolu, paganski duhovniki, ki so v množicah se bližali v prvo svetišče starih Rimljanov, govorniki,

ki so z ognjevitó besedo navduševali in hujskali narod, tujci, ki so od vseh vetrov hodili se klanjat rimskim mogotcem, vsi so se vlegli v tihe grobove, veličanstveni tempeljni, spomeniki in krasna dvorišča zrušili so se v prah. Kar je odkrilo sedanje stoletje, to so posamezne kosti ogromnega kostnjaka, ki otožno molé v zrak. In vendar so ti ostanki še glasna priča nekdanje rimske moči in duhovitosti. Na desni »Basilica Julia«, katero je dogotovil cesar Avgust za javni promet in sodne obravnave. Tu so mnogi kristijani javno priznali sveto vero in bili obsojeni na smrt. V sredi Tokov slop, dalje osem slopov Saturnovega tempeljna, devet manjših stebrov kot ostanek portika dvanajstih bogov (*dii consentes*), na levi slavolok Septimija Severa, pod kapitolinsko skalo temelj Konkordije. Dalje govorniški oder, trije slopovi tempeljna Kastorja in Poluksa, razvaline Vestinega tempeljna, vštric Severovega slavoloka na levi cerkev sv. Hadrijana, zgrajena leta 630, popolnoma obnovljena leta 1556: dalje na levi foruma slopovi tempeljna, ki ga je leta 141 cesar Antonin Pij zgradil svoji soprogi Favstini, v ozadju cerkev sv. Lovrencija in Miranda; cerkev sv. Kuzme in Damjana, zgradil papež Feliks IV. v 6. stoletju na mestu okroglega temeljna, ki ga je cesar Maksencij zgradil svojemu sinu Romulu, pod vel. oltarjem trupli sv. Kuzma in Damijana; razvaline Konstantinove bazilike; cerkev sv. Frančiške Romane, vštric na desni Titov slavolok; Meta sudans (vodomet); slavolok Kon-

stantinov, zgrajen v spomin slavne zmage Konstantinove nad Maksencijem l. 313, zmage krščanstva nad poganstvom.

K o l o s e j, največja zgradba v vzhodni Palatina, Celija in Eskvilina, pričel graditi Vespasijan, dovršil Tit l. 80 po Kr. Tu so bile krvave igre borilcev in zverin, prostora za 80.000 oseb; tukaj je na tisoče kristijanov prelilo kri . . . Leta 1084 je normanski vojskovodja Robert požgal velik del te zgradbe, v srednjem veku so se tu vtaborili Frangipani, papež Benedikt XIV. je dal tu v sredi napraviti velik lesen križ s križevim potom, laška vlada je l. 1870 odstranila to znamenje krščanske zmage.

S. Gregorio Magno: Na mestu rodbinske palače je zgradil sv. Gregor Veliki cerkev svetega Andreja, pričetkom 8. stoletja sv. Gregor II. zgradil novo na čast sv. Gregoriju Velikemu; v zadnji kapeli na desni lepa relief-podoba sv. Gregorija v molitvi, zraven celica sv. Gregorija; na levi stranska kapelica s podobo Matere Božje, ki je po izročilu govorila s sv. Gregorijem . . .

S. Janez in Pavel: Na mestu hiše, kjer sta bila umorjena brata sv. Janez in Pavel, ker kot kristijana nista hotela služiti odpadniku Juljanu. V srednji ladiji mesto obglavljenja obeh mučencev, trupli pod velikim altarjem; strežaj pokaže pod cerkvijo prostore stare hiše.

S. Stefano Rotondo: Okrogla zgrada iz 5. stoletja z mnogimi slopovi, ob steni mučeniške podobe iz 17. stoletja.

5. *Popoldne v petek, 14. aprila*: San Lorenzo fuori le mura, Terme di Diocleziano, S. Maria degli Angeli, Porta Pia, S. Agnese fuori le mura.

S. Lorenzo fuori le mura: Cesar Konstantin je zgradil baziliko nad grobom sv. mučenca Lovrencija zunaj mesta, od te stare cerkve je ostal kor za velikim altarjem; v 6. stoletju je bila dozidana večja bazilika (sedanja ladija). Honorij III. je obe združil l. 1220, slednjič je bila vsa cerkev prenovljena od Pija IX., čegar truplo počiva v spodnji cerkvi; pod velikim altarjem trupli svetega Lovrencija in svetega Štefana. Poleg cerkve pokopališče.

Nazaj gredé mimo Dijoklecijanovih kopališč v cerkev S. Maria degli Angeli, katero je zgradil Mihelangelo v razvalinah Dijoklecijanovih kopališč na čast Kraljici angeljev; posvetil jo je Pij IV. l. 1561. Velike slike so bile prej pri svetem Petru. Znamenita slika na presno sv. Sebastijana od Domenichina in kip sv. Bruna.

Skozi Porta Pia, kjer so dné 20. sept. 1870 italijanske čete vdrle v Rim, do cerkve S. Agnese fuori le mura. Cesar Konstantin je nad grobom sv. mučenice Neže zgradil baziliko, papež Honorij I. v 7. stoletju obnovil. Ta bazilika, dasi ne velika, je med najlepšimi v Rimu; pod velikim altarjem trupli sv. Neže in sv. Emerencijane, v apsidi lepi mozaiki; poleg cerkve katakombe sv. Neže. Blizu sv. Neže cerkev sv. Konštanca, kjer je bila Kon-

stantinova hči z mnogimi iz cesarske družine krščena.

6. V soboto, dné 15. aprila: Avdijenca pri sv. Očetu, (podrobneje se bo v Rimu naznanilo), kakor tudi ogled Vatikana, Vatikanske zbirke, Sikstinske kapele, Sala Regiae, Rafaelove stanze, Rafaelove loggie, pinakoteke, tovarne za mozaike.

Popoludne: Al Gesù, zgradil kardinal Aleksander Farnese leta 1575, jedna najlepših novejših cerkev; na levi altar sv. Ignacija s truplom; sv. Trojica od marmorja s kroglo zemlje iz največjega znanega kosa »lapis lazzuli«; nasproti altar sv. Frančiška Ks. z roko svetnikovo.

Cerkev sv. Ignacija, zgrajena začetkom 17. stoletja, na oboku srednje ladije mojstersko delo perspektivnega slikarstva, predstavljajoč glorio svetega Ignacija; na desni oltar sv. Alojzija z relikvijami svetnikovimi, nasproti altar sv. Janeza Berchmansa. Poleg cerkve je bivši rimski kolegij z zvezdarno slavnega o. Secchia; laška vlada je to pograbila, pustila le sobi imenovanih dveh svetnikov, vhod v te dve sobi določene dni.

S. Maria sopra Minerva iz l. 1280 na razvalinah Minervinega tempeljna; pod velikim altarjem truplo sv. Katarine Sienske, katere soba je za zakristijo; poleg altarja kip Kristusov od Mihelangela; tu je pokopanih več papežev in drugih slavni móž.

Pantheon, zgradil Mark Agrippa, svak cesarja Avgusta leta 27 pred Kr. kot tempelj vsem rimskim bogovom. Leta 608 je cesar Foka podaril to zgradbo papežu Bonifaciju IV., kateri jo je posvetil v cerkev na čast Mariji Devici, Kraljici mučencev, zato tudi ime: S. Maria ad Martyres; tu je pokopan kralj Viktor Emanuel, umrl 9. januarja 1878 v bivši papeževi palači na Kvirinalu.

Dalje mimo parlamenta (Monte Citorio) na trg »piazza di Colonna«, kjer stoji slop cesarja Arka Avrela iz leta 174, na vrhu slopa kip svetega Pavla. Piazza di Spagna s kipom Matere Božje čistega spočetja iz leta 1857 od Pija IX. Na vzhodni strani trga »Propaganda« od Urbana VIII. iz leta 1627, kjer so šole za razne misijonarje.

Za propagando cerkev S. Andrea delle fratte, kjer se je Ratisbonne l. 1842 spreobrn timer vsled prikazni Matere Božje. S trga po stopnicah do cerkve Trinità ai Monti; od tod na Monte Pincio, najlepše rimsko sprehajališče; s hriba do cerkve S. Maria del popolo, katero je zgradil papež Paskal II. leta 1100 na mestu Nero novega grobišča; nazaj po glavni ulici (Corso) do cerkve sv. Karola Boromeja.

Ako čas dopušča, naj si vsakdo ogleda še cerkev svetega Avguština, S. Maria dell' Anima, S. Maria della Pace, S. Agnese (piazza Navona), S. Andrea della Valle, Chiesa nuova, Kvirinal, S. Andrea al Quirinalet (pod oltarjem na levi truplo svetega Stanislaja K.),

S. Maria della Vittoria v spomin zmage na Beli gori pri Pragi.

7. V *nedeljo, dné 16. aprila* prost ogled posameznikov, nakupovanje znamenitosti itd.

8. V *ponedeljek, dné 17. aprila* zjutraj skupni izlet v Napolj, ozir. Valle di Pompeji. Podrobneje pové se v Rimu.

Ob nedeljah je prost vhod na Palatin, katerega razvaline cesarskih palač (palazzi dei cesari) obsezajo velik del zgodovine mesta Rima od l. 754 pr. K. do razpada rimske države. Kdor ima čas, naj si ogleda ostanke palač, ki so bile prizorišče rimskega razkošja, blodenj in moralne propalosti.

Posebne odpustke dobi, kdor v enem dnevu peš ali z vozom obiše sedem glavnih cerkvâ v Rimu (sv. Peter, sv. Pavel, sv. Sebastijan, sv. Janez v Lateranu, s. Croce in Gerusalemme, s. Lorenzo fuori le mura, s. Maria Maggiore) in moli po namenu vsaj pet očenašev in apostolsko vero v vsaki cerkvi.

To so glavne znamenitosti Rima, kolikor jih je mogoče v petih dneh le površno ogledati.

Vožnja

razven posebnega vlaka

je sledeča:

Opazke: *B* = brzovlak, *O* = osebni vlak, *M* = mešani vlak, *d* = dopoldne, od polnoči do poldne, *p* = popoldne, od poldne do polnoči. **1. 2. 3.** pomeni razrede v vlaku.

	<i>O1.2.3.</i>	<i>B1.2.</i>	<i>B1.2.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>
Rim odhod . .	6.50d	8.05d	1.18p	4.50p	11.40p
Napolj prihod .	6.—p	1.26p	6.34p	11.08p	6.50d

	<i>O1.2.3.</i>	<i>B1.2.</i>	<i>B1.2.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>
Napolj odhod .	6.15d	2.10p	7.30p	10.27d	8.—d	4.15p
Pompeji prihod	6.17d	2.44p	8.24p	11.30d	9.04d	5.14p
Valle di Pompeji pr.	6.22d	—	8.29p	11.35d	9.09d	5.19p

	<i>O1.2.3.</i>	<i>B.1.2.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>
Valle di Pompeji o.	1.40p	—	7.07d	6.12p	8.38p	8.51d
Pompeji odh. .	1.45p	12.29p	7.12d	6.17p	8.43p	8.56d
Napolj prihod .	2.40p	1.15p	8.05d	7.15p	9.40p	9.50d

	<i>B1.2.</i>	<i>B.1.2.</i>	<i>B1.2.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>
Napolj odhod .	2.45p	2.—p	8.30d	10.35p	8.40d
Rim prihod . .	8.07p	6.43p	1.50p	6.20d	6.14p

	<i>O1.2.3.</i>	<i>S1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>B1.2.3.</i>	<i>B1.2.3.</i>	
Rim odhod . .	6.—d	11.—d	5.55p	10.15p	11.—p	
Orte . .	{prihod	8.28d	1.37p	8.15p	11.40p	12.28d
	{odhod	8.45d	1.42p	8.30p	11.45p	
Foligno	{prihod	11.56d	4.04p	11.45p	2.—d	
	{odhod	12.20p	4.15p	—	2.10d	
Ankona prihod .	5.33p	7.40p	—	5.25d		

	<i>B1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>B1.2.3.</i>	
Ankona odhod .	7.25d	10.—d	3.40p	11.40p	
Loreto prihod .	8.03d	10.52d	4.34p	12.22p	
	<i>O1.2.3.</i>	<i>B1.2.</i>	<i>O1.2.3.</i>		
Loreto odhod .	7.44p	4.59d	8.50d		
Ankona prihod .	8.20p	5.30d	9.35d		
	<i>B1.2.3.</i>	<i>B1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	
Ankona odhod .	8.40p	5.45d	12.10p	8.30d	
Bologna prihod .	12.55d	10.—d	9.30p	3.—p	
	<i>B1.2.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>B1.2.</i>	<i>O1.2.3.</i>
Bologna odh. .	2.10d	5.05d	9.—d	10.35d	6.05p
Padova odh. .	4.28d	9.44d	3.35p	1.11p	9.23p
Benetke prih. .	5.15d	11.—d	5.10p	1.50p	10.15p
	<i>B1.2.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>B1.2.</i>	<i>O1.2.3.</i>
Benetke odh. .	4.55d	5.15d	10.45d	2.10p	6.05p
Videm (Udine) pr.	7.35d	10.05d	3.32p	4.46p	11.30p
	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	
Videm (Udine) odh.	7.51d	3.32p	5.20p	2.25d	
Kormin prihod .	8.30d	4.22p	6.—p	3.35d	
	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>B1.2.3.</i>	<i>B1.2.3.</i>	<i>M2.3.</i>
Kormin odhod .	8.46d	4.40p	6.30p	6.50d	4.—d
Gorica odhod .	9.22d	5.15p	6.70p	7.15d	4.47d
Nabrežina prih. .	10.38d	6.41p	8.10p	8.15d	6.23d
	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>B1.2.3.</i>	<i>B1.2.3.</i>	<i>M2.3.</i>
Nabrežina odh. .	10.50d	7.11p	8.42p	8.27d	9.36p
Divača odhod .	11.57d	8.21p	9.37p	9.20d	11.36p
St. Peter odh. .	12.42p	9.19p	10.19p	9.58d	1.03d
Ljubljana odh. .	2.53p	12.25d	11.56p	11.37d	5.03d
Zidanmost odh. .	4.41p	2.09d	1.07d	1.13p	7.46d
Maribor odhod .	7.42p	5.35d	3.14d	3.05p	12.27p
Gradec prihod .	9.37p	7.31d	4.25d	4.21p	3.36p

	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>
Foligno odhod .	11.55p	2.35d	7.40d	12.10p	4.11p
Assisi prihod .	12.22d	3.03d	8.14d	12.38p	4.33p

	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>
Assisi odhod . .	1.14d	11.33d	9.34d	3.06p	9.33p
Foligno prihod .	1.41d	12.—d	10.05d	3.33p	10.05p

	<i>B1.2.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>B1.2.</i>	<i>B1.2.3.</i>
Orte odhod . .	10.16d	11.35d	4.18p	12.36d
Fiorenca {prihod	2.20d	7.55p	9.—p	5.50d
{odhod	2.30p	10.40p	9.15p	6.10d
Bologna prihod .	5.40p	4.10d	1.—d	9.55d

	<i>O1.2.3.</i>	<i>B1.2.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>B1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>B1.2.</i>
Bologna odhod .	12.15p	3.17p	7.40d	7.30p	11.55p	2.25d
Fiorenca prihod	5.50p	6.27p	1.25p	11.80p	5.30d	6.10d

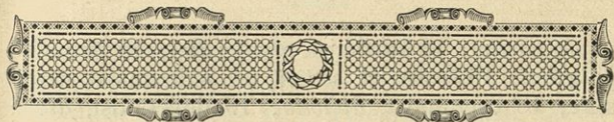
	<i>B1.2.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>B1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>
Videm (Udine) odh.	7.45d	10.30d	5.25p	4.56p	5.45d
Ponteba prihod .	9.45d	1.34p	8.40p	6.59p	9.50d

	<i>O1.2.3.</i>	<i>B1.2.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>B1.2.</i>
Pontabel odhod .	7.10d	10.22d	2.20p	7.33p
Beljak prihod .	9.15d	11.50d	4.32p	8.56p

	<i>M2.3.</i>	<i>B1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>B1.2.3.</i>
Nabrežina odhod	6.40d	9.03d	10.43d	7.—p	8.24p
Trst prihod . .	7.28d	9.25d	11.18d	7.36p	8.47p

	<i>B1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>O1.2.3.</i>	<i>B1.2.3.</i>	<i>M2.3.</i>
Trst odhod . .	8.15d	9.—d	4.35p	8.—p	8.10p
Nabrežina prih .	8.47d	9.40d	5.13p	8.30p	9.11p

Kratek tolmač laščine

najpotrebniših izrazov na potovanju.

A. Izgovarjanje črk v laščini.

c pred *e* in *i* izgovarjaj kot *č*, *či*, sicer kot *k*.

g pred *e* in *i* kakor *dž*, *dži*, sicer kot *g*.

sc pred *e* in *i* kakor *še*, *ši*, sicer kot *sk*.

Dva **c** ali **g** pred *e* ali *i* se skupaj izgovarjata, postavim: *oggi* = *odži*, danes.

ch ali **gh** pred *e* in *i* kakor *k*, *g*.

cia, **cio**, **ciu** ali **gia**, **gio**, **giu** kakor *ča*, *čo*, *ču* ali *dža*, *džo*, *džu*.

gl pred *i* izgovarjaj kakor *lji*.

gn pred samoglasniki *nj*.

h se ne izgovarja.

v kakor slovenski *v*.

B. Števniki.

1 eden, ena, *uno*, *a*; 2 dva, dve, *due*; 3 tri *tre*; 4 štiri, *quattro*; 5 pet, *cinque*; 6 šest, *sei*; 7 sedem, *sette*; 8 osem, *otto*; 9 devet, *nove*; 10 deset, *dieci*; 11 enajst, *undici*; 12 dvanajst, *dodici*; 13 tri-

najst, *tredici*; 14 štirinajst, *quattordici*; 15 petnajst, *quindici*; 16 šestnajst, *sedici*; 17 sedemnajst, *dieci-sette*; 18 osemnajst, *diciotto*; 19 devetnajst, *dieci-nove*; 20 dvajset, *venti*; 21 edenindvajset, *ventuno*; 22 dvaindvajset, *ventidue*; 30 trideset, *trenta*; 31 edenintrideset, *trentuno*; 40 štirideset, *quaranta*; 50 petdeset, *cinquanta*; 60 šestdeset, *sessanta*; 70 sedemdeset, *settanta*; 80 osemdeset, *ottanta*; 90 devetdeset, *novanta*; 100 sto, *cento*; 200 dvesto, *duecento*; 1000 tisoč, *mille*; 2000 dvatisoč, *duemille*; 1,000.000 milijon, *un milione*.

1. prvi, *il primo*; 2. drugi, *secondo*; 3. tretji, *terzo*; 4. četrti, *quarto*; 5. peti, *quinto*; 6. šesti, *sesto*; 7. sedmi, *settimo*; 8. osmi, *ottavo*; 9. deveti, *nono*; 10. deseti, *decimo*; 11. enajsti, *undicesimo*; 12. dvanajsti, *dodicesimo*; 20. dvajseti, *ventesimo*; 21. enaindvajseti, *ventesimo primo*. Prvega aprila, *il primo Aprile*; petega maja, *il cinque Maggio*.

Dnevi tedna: Nedelja, *domenica*; ponedeljek, *lunedì*; torek, *martedì*; sreda, *mercoledì*; četrtek, *giovedì*; petek, *venerdì*; sobota, *sabatto*.

Meseci: Prosinec, *Gennajo*; Svečan, *Febbrajo*; Sušec, *Marzo*; Mali traven, *Aprile*; Veliki traven, *Maggio*; Rožnik, *Giugno*; Mali srpan, *Luglio*; Veliki srpan, *Agosto*; Kimovec, *Settembre*; Vinotok, *Ottobre*; Listopad, *Novembre*; Gruden, *Dicembre*.

C. Jedilni list.

Minestra imenuje Lah močnata in druga jedila, s katerimi obed prične. Taiste z juho se imenujejo *Minestra in brodo*, s suho jedjo pa *Minestra asciutta*.

- Juhe, *Minestre in brodo*.
 Tanke, srednje in debele rezance (nudelni), *Capellini, Vermicelli, Macaroni*.
 Riž z jajcem, *Riso coll'ovo, Risotto*.
 Riž z grahom, *Riso con piselli*.
 Juha s kruhom, *Zuppa di pane*.
 Meso, goveje, *Manzo*.
 Kokoš, kopun, *Pollo, Capone*.
 Puran, *Gallinaccio*.
 Goveji jezik, *Lingua di manzo*.
 Telečji jezik, *Lingua di vitello*.
 Telečja glava, *Testa di vitello*.
 Riba s surovim maslom, *Pesce al burro*; s krompirjem, *con patate alesse*; z oljem in očetom, *con olio ed dacet*.
 Karp, *Carpione*.
 Ščuka, *Luccio*.
 Postrv, *Trota*.
 Pražena jedila;
 Fritto.
 Telečji možgani, *Cervellino*.
 Telečja jetra, *Fegato di vitello*.
 Praženi krušni odrezki z gnjatjo, *Cuscineti di prosciutto*.
 Pražena jagnjetina, kokoš, *Abacchio, Pollo fritto*.
 Postna jedila: Pražene sardele, Zole, morske ribe (Seebarben), *Alici, Sfoglie, Triglie fritte*.
 Praženi krušni odrezki (Brodschnitten), *Crostini di provatura*.
 Telečje meso, *Vitello ali mangana*.
 Goveji zvitki (Rindsrollen), *Involto di manzo*.
 Golob, *Piccione*.
 Možgani (Ragoût), *Stufato*.
 Praženi rezanci, *Macaroni alla gratelta*.
 Jegulja (Aal), *Anguilla*.

Pečenke, *Arosti*.

Jarebice, *Pernici*.

Prepelice, *Quaglie*.

Brinovke, *Tordi*.

Zajec, *Lepre*.

Srna, *Capriolo*.

Teletina, *Mangana girata*.

Pečena klobasica, *Sal-siccia*.

Prikuha, *Erbaggi*.

Spargelj s putrom, *Asparigi al burro*.

Vohrov, *Cavolifiori*.

Pražene buče, *Zucchetti fritti*.

Artišoke, *Carciofi*.

Zelen grah s putrom, *Piselli a burro*.

Gobe, *Funghi*.

Cikorijska salata, *Insalata di Cicoria*.

Mrzla jedila,

Salati.

Sardele z oljem, *Sardine in olio*.

Tunina (riba), *Tonno*.

Velika klobasa, *Mortadella*.

Gnjat, *Prosciutto*.

Sladka jedila,

Dolci.

Budin, *Budino*.

Kolač, *Gatò*.

Omelete, *Omeletta con frutta*.

Jajčna jedila, *Uova*.

Dva mehka jajca, *Uova a bere due*.

Trda jajca, *Uova dure*.

Cvrtje, *Omeletta semplice*.

Sadje, *Frutta*.

Rudeče jagode, *Fragole*.

Črešnje, *Ciliegie*.

Fige, *Fichi*.

Jabolka, *Mele*.

Hruške, *Pere*.

Dinja, *Melone*.

Grozd, *Uva*.

Pomaranče, *Aranci*.

Sir, *Formaggio*.

Vina, *Vini*.

Steklenica belega vina, *Bottiglia vino bianco*.

Rudeče vino, *Nero comune.*   Peneče vino, *Vino spumante.*
 Sladko vino, *Vino dolce.*

D. Najpotrebnejši pogovori.

a) Na kolodvoru.

To je moja prtljaga, moj kovčeg, moja popotna taška.

Nemam nič carini podvrženega.

Kje je carinski urad?

Poglejte, je samo obleka in knjige za mojo rabo.

Donesite te kose k omnibusu gostilne.

Kaj dobite?

Jaz sem vam po tarifu plačal, to je zadosti.

Peljite me v gostilno.

Hočem te stvari tù pušteni do prihodnjega vlaka, do jutri.

Tu je moj pratežni list, preskrbite moje reči v gostilno.

Kje je pisarna načelnika postaje, blagajna za

Questo è il mio bagaglio, mio baule, la mia sacca.

Non ho cosa soggetta a dazio.

Dov'è l'uffizio di dogana?

Guardi pure; sono unicamente oggetti di vestiario e libri per mio uso.

Portate questi colli all' omnibus dell' albergo.

Quanto dovete avere?

Vi ho pagato a norma della tariffa; cio basta.

Conducetemi all' albergo.

Vogli lasciare qui questi colli sino al prossimo treno, sino a domani.

Ecco il riscontro del mio bagaglio; recate la mia roba all' albergo.

Dov'è l'uffizio del capo stazione, la distribu-

- listke, prejemnica prtljage?
- Rad bi okrožni list 1., 2. razreda.
- Prosim moj listek vizirati do . . .
- En listek 1., 2. razreda.
- En listek za nazaj (Retourbillet) 1., 2. razreda.
- Kdaj gre vlak na . . . ?
- Kateri vlak gré na . . . ?
- Gre ta vlak na . . . ?
- Ali je vlak na . . . že odšel?
- Kako dolgo vlak tu obstane?
- Odprite mi, bi rad izstopil.
- Vsi vozovi so polni, ni več prostora.
- Pustil sem v vozu 1., 2. razreda ročni kovčeg, taško, dežnik, klobuk, vrhnjo suknjo.
- zione de biglietti, l'accettazione de' bagagli?*
- Vorrei il biglietto circolare di prima, di seconda classe.*
- La prego di vidimare il mio biglietto sino a . . .*
- Un biglietto di prima, di seconda classe*
- Un biglietto d' andata e ritorno di prima, di seconda classe.*
- Quando parte il treno per . . . ?*
- Quale è il treno per . . . ?*
- Questo treno va a . . . ?*
- E già partito il treno per . . . ?*
- Quanto tempo si ferma qui il treno?*
- Agritemi, voglio discendere.*
- Tutte le vetture sono piene, non trovo posto.*
- Ho lasciato in una vettura di prima, di seconda classe una valigia, una sacca, un ombrello, un capello, un paltò.*

- Da, tu je moj potni list. *Si, ecco il mio passaporto.*
- Dajte mi pismeno znamko za 25 cent. *Mi dia un franco bollo da venti cinque centesimi.*

c) V brzojavnem uradu.

- Koliko stane brzojavka 20 besedij? *Quanto costa un dispaccio di venti parole?*
- Poslal bi rad brzojavko s plačanim odgovorom. *Voglio spedire un dispaccio con risposta pagata.*

d) Na parniku.

- Nesite moje reči v kajuto. *Portate giù il mio equipaggio nel camerino.*
- Pojdete doli v dvorano? *Scende Ella al salone?*
- Ne, ostanem na krovu. *No, resto sul ponte.*
- Morje je nemirno. *Il mare e agitato.*
- Veter jako vleče. *Il vento soffla fortemente.*
- Kako dolgo, mislite, bomo na morji? *Quanto tempo credete che staremo per mare?*
- Navadno vozi 12 ur. *Il viaggio si fa generalmente in dodici ore.*
- Mislite, da dobimo vihar? *Crede che avremo tempesta?*
- Mislim da ne. *Non credo.*
- Ali navadno dobite morskó bolezen? *Ordinariamente soffre del mal di mare?*
- Da, navadno. *Si, per lo più.*

e) **V gostilni.**

- Želim dve sobi v prvem nadstropji, pri tleh. *Vorrei due camere al primo piano, al pian terreno.*
- Želim jedno sobo s posteljo. *Vorrei una camera ~~con~~ un letto.*
- Koliko stane ta soba? *Quanta costa questa camera?*
- Koliko se plača za luč in postrežbo? *Quanto si paga per lume e servizio?*
- Jaz vam dam 2 $\frac{1}{2}$ franka za vse. *Le daro due lire e mezzo tutto compreso.*
- Ta soba je premajhna. *Questa camera e troppo piccola.*
- Rad bi eno sobo na solnčni strani. *Vorrei una camera esposta al sole.*
- Je-li tu skupni obed? *Si pranza qui a tavola rotonda (Table d'hôte)?*
- Dajte nam obed za trdno ceno. *Date dei pranzi a prezzo fisso.*
- Jaz bi rad ob 9 zajutrkoval. *Vorrei far colazione alle nove.*
- Dajte me o petih poklicati. *Fatemi destare alle cinque.*
- Jaz se hočem s prvim vlakom jutri odpeljati. *Voglio partire domain col primo treno.*
- Dajte mi račun. *Mi dia il conto.*
- Prižgite mi luč. *Accendetemi un lume.*
- Donesite mi luč. *Portatemi il lume.*
- Pustite malo zakuriti. *Fate riscaldare un poco la stanza.*

Kje je ključ moje sobe?	<i>Dovè la chiave della mia camera?</i>
Pošljite mi hišnika, da mi mojo obleko posnaži.	<i>Mandatemi il cameriere, per nettarmi gli abiti.</i>
So prišli listi na-me?	<i>Vi sono delle lettere per me?</i>
Pošljite ta pisma na pošto.	<i>Mandate queste lettere alla posta.</i>
Prinesite mi vode za umiti, milo in otiračo.	<i>Arrecatemi dell'acqua, del sapone ed un asciugamano.</i>
Pokličite brivca.	<i>Chiamate mi un barbiere.</i>
Pošljite po voz.	<i>Mandate a prendere una carrozza.</i>

f) V jedilnici.

Jeste pri skupni mizi ali po jestvinem listu?	<i>Desina Ella a tavola rotonda o alla lista?</i>
Natakar, eno steklenico rudečega vina.	<i>Cameriere, una bottiglia di vino nero.</i>
Kdaj je obed?	<i>A che ora si desina?</i>
Kaj stane pri skupnem obedu enega?	<i>Quanto e il pasto alla tavola rotonda?</i>
Kako se imenuje ta jed?	<i>Come si chiama questo piatto?</i>
Juhe so: čista, z makaroni, rezanci, z rižom.	<i>Di zuppe abbiamo brodo schietto, maccheroni, vermicelli, risotto.</i>
Prosim gospod, dajte mi solino.	<i>Signore, vuol favorirmi la saliera.</i>

Mesena jedila so: goveja pečenka, telečja in perutnina.	<i>Di carnamì abbiamo manzo, vitello, uccelli.</i>
Dajte mi kos goveje pečenke.	<i>Datemi una fetta di manzo.</i>
Telečja pečenka je izvrstna.	<i>Va bene per il vitello.</i>
Dajte mi pečenega krompirja.	<i>Datemi delle patate fritte.</i>
Eno steklenico šampanca	<i>Una bottiglia di sciam-pagna.</i>
Natakar, lahko odpravite.	<i>Cameriere, potete sparecchiare.</i>
Natakar, prinesite nam kave in smodk.	<i>Cameriere, portateci del caffè e zigari.</i>

g) V kavarni, pivarni in pivnici.

Natakar, eno čašo črne kave.	<i>Cameriere! un caffè nero.</i>
Eno čaško ruma, češnjevca.	<i>Un bicchierino di rum, di kirsch.</i>
Daj mi nemški časopis!	<i>Datemi il giornale tedesco.</i>
Kave mlečne s finim kruhom.	<i>Caffelatte con un panetto al burro.</i>
Eno mehko kuhano jajce.	<i>Un uovo da bere.</i>
Kava z mlekom.	<i>Ombra di latte.</i>
Kavo z jajcem.	<i>Caffé con ovo.</i>
Čokolado s črno kavo.	<i>Misto o mischio.</i>
Eno porejio sladoleda od citrone ali jagod.	<i>Un gelato di limone, di fragola.</i>

Eno kupico limonade.	<i>Una limonata.</i>
Eno kupico piva.	<i>Un bicchiere di birra.</i>
En porcijon sira, šunke.	<i>Una porzione di formaggio di prosciutto.</i>
Eno steklenico Chianti.	<i>Un fiasco di Chianti.</i>
En liter rudečega, belega, trpkega, sladkega vina.	<i>Un litro di vino nero, bianco, asciuto, dolce.</i>

h) V gostilni.

Jaz bi rad zajutrkoval, obedoval.	<i>Voglio far colazione pranzare.</i>
Jaz bi rad postnih jedil.	<i>Voglio mangiare da magro.</i>
Dajte mi jestveni list.	<i>Date mi la carto.</i>
Dajte mi družega kruha.	<i>Datemi dell altro pane.</i>
Premenite mi jedilno orodje, vilice.	<i>Cambiatemi la posata, la forchetta.</i>

i) V prodajalnici.

Koliko stane to-le?	<i>Quanto costa questo?</i>
Jaz bi rad en kovčeg, en dežnik, svilnate žepne rute, ogrinjalko, palico, nogovice.	<i>Voglio un baule, un ombrello, fazzoletti da naso di seta, un sciallo, un bastone, calze.</i>
Kaj zahtevate za to?	<i>Quanto ne chiede?</i>
Ne dam več, ko 5 lir.	<i>No vi do più di cinque lire.</i>
Povejte najnižjo ceno.	<i>Ditemi l' ultimo prezzo.</i>
Imamo zadnje cene.	<i>Abbiamo prezzi fissi.</i>
Prosim menjajte mi to.	<i>Prego di cambiarmi questa moneta.</i>

Dajte mi cigare po 15 do 20 cent.	<i>Mi dia dei zigari da quindeci, da venti cen- tesimi.</i>
Eno škatljico bigeljč.	<i>Una scattolina di fiam- miferi.</i>
Kaj stane ta klobasa Ser- velat.	<i>Quanto costa questo sa- lame?</i>
Dajte mi en funt.	<i>Datemene una libbra.</i>

k) **O v r e m e n u.**

Je dobro (slabo) vreme.	<i>Fa buon (cattivo) tempo.</i>
Ravno dežuje.	<i>Or ora piovera.</i>
Me zebe.	<i>Ho freddo.</i>
Meni je vroče	<i>Ho caldo.</i>
Je soparno.	<i>Fa un' afa.</i>
Nebo je jasno.	<i>Il cielo e chiaro.</i>
Solnce sije.	<i>Il sole risplende.</i>
Nocoj je zmrznilo.	<i>Questa notte ha gelato.</i>
Megleno je.	<i>Fa nebbia.</i>
Začelo je deževati.	<i>Comincia a piovere.</i>
Zrak je prav prijeten.	<i>L'aria e dolcissima.</i>
Mesec sveti.	<i>E chiaro di luna.</i>
Je gorko, mrzlo.	<i>Fa caldo, fa freddo.</i>
Bliska se in grmi.	<i>Lampeggia e tuona.</i>
Je viharno vreme.	<i>Fa gran vento.</i>
Imamo zahod.	<i>Abbiamo vento di ponente.</i>
Je pomladansko, poletno, jesensko in zimsko vre- me.	<i>Fa tempo die primavera, d' estate, d' autunno, d' inverno.</i>

1) **Druge potrebe.**

- Prosim, gospod, kje bi dobil menjalnico? *La prego, signor, dove posso trovare un cambia moneta?*
- Lepo zahvalim. *Mille grazie.*
- Rad bi za 500 frankov v zlatu bankovcev. *Vorrei dei biglietti di banca per cinque cento lire in oro.*
- Dajte mi blagovoljno za 50 frankov malih bankovcev. *Favorisca di darmi dei biglietti minute per cinquanta lire.*
- Dajte mi za dva franka bakrenega denarja. *Mi dia pure del rame per due lire.*
- Zahvalim se Vam. *La ringrazio.*
- Rad bi cerkev, kapelo, starino in zaklad videl. *Vorrei vedere la chiesa, la capella, le reliquie, il tesoro.*
- Kdaj se tu maša bere? *A che ora si dice qui la Messa?*
- Je-li zamorem tu mašo brati? *Posso celebrare qui la santa Messa.*
- Žal mi je, da se ne morem z Vami zabavati. *Mi dispiace di non potere conversare con lei.*
- Ne razumem italijansko. *Non capisco l'italiano.*
- Kako se pravi tej cerkvi, tej palači? *Come si chiama questa chiesa, questo palazzo?*
- Moj gospod, bodite tako dobri, pokažite mi pot do . . . *Signore, abbia la bonta d'insegnarmi la strada per andare alla . . .*

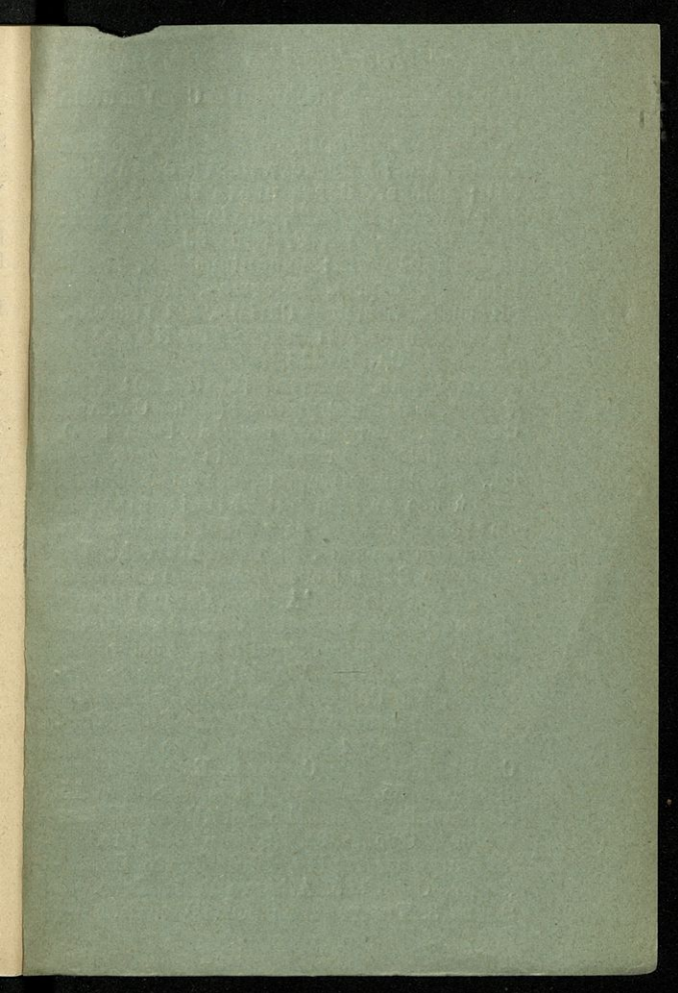
Sem že razumel, ne mučite se dalej.	<i>Ho già capito, non si incomodi più oltre.</i>
Vi ste predobri, sem Vam prav hvaležen.	<i>Ella è troppo buona; le sono molto obbligato!</i>
Pripočam se Vam.	<i>Lo riverisco.</i>
Kje je prodajalna tobaka?	<i>Dove uno spaccio di tabacchi?</i>
Kje je pot na pošto, na brzojavni urad, na glavni carinski urad, na kolodvor?	<i>Quale è la via per andare alla posta, all'ufficio del telegrafo, alla dogana centrale, alla stazione della ferrovia?</i>
Zahvalim, dober dan.	<i>Grazie, buon giorno.</i>

m) Nekaj važnih besed.

zvečer, <i>la sera.</i>	bivanje, <i>soggiorno.</i>
večerja, <i>la cena.</i>	pozoren, <i>attento</i>
pa, ma, <i>però.</i>	izhod, <i>la sortita.</i>
odhod, <i>la partenza.</i>	razgled, <i>la veduta.</i>
ohladiti, <i>rinfriscare.</i>	tujec, <i>il forestiere.</i>
slovo, <i>addio.</i>	pek, <i>il foruajo.</i>
stranišče, <i>il comodo, la ritirata.</i>	posestvati, <i>possedere.</i>
naslov, <i>indirizzo.</i>	slika, <i>il quadro.</i>
ponuditi, <i>offerire.</i>	listnica, <i>il portafoglio.</i>
oblečiti se, <i>vestire.</i>	vodnjak, <i>la fontana.</i>
prihod, <i>l'arrivo.</i>	sluga, <i>il servo.</i>
obleka, <i>l'abito.</i>	krtača, <i>la spazzola.</i>
delo, <i>il lavoro.</i>	prošnja, <i>la preghiera.</i>
zdravnik, <i>il medico.</i>	škof, <i>il vescovo.</i>
gor, <i>sopra, su.</i>	jesti, <i>mangiare.</i>
	piti, <i>bevere.</i>

zvunaj, <i>fuori.</i>	brat, <i>fratello.</i>
znotraj, <i>dentro.</i>	sestra, <i>la sorella.</i>
velik, <i>grande.</i>	stric, <i>lo zio.</i>
imeti, <i>avere.</i>	dim, <i>il fumo.</i>
vera, <i>la fede.</i>	svak, <i>il cognato.</i>
hlače, <i>il calzoni.</i>	čevelj, <i>la scarpa.</i>
pes, <i>il cane.</i>	pero, <i>la penna.</i>
klobuk, <i>il cappello.</i>	soba, <i>la stanza, camera.</i>
lakot, <i>la fame.</i>	miza, <i>la tavola.</i>
glava, <i>il capo.</i>	kasno, <i>tardi.</i>
poznati, <i>conoscere.</i>	naglo, <i>subito.</i>
sveča, <i>la candela.</i>	cesta, <i>la strada, la via.</i>
kratko, <i>breve.</i>	ljudstvo, <i>il popolo.</i>
dolgčas, <i>noioso.</i>	plačati, <i>pagare.</i>
mož, <i>l'uomo.</i>	počakati, <i>aspettare.</i>
gospod, <i>signore.</i>	časnik, <i>la gazetta.</i>
kosilo, <i>il pranzo, il pasto.</i>	številka, <i>il numero</i>
ime, <i>il nome.</i>	malo, <i>poco.</i>
dan, <i>il giorno.</i>	veliko, <i>molto.</i>
noč, <i>la notte.</i>	

Priporočljive tvrdke v Rimu so :

Menjalnica denarja : Schmidt & Co., Via della Vite 7.

Prodajalnica spomenikov, podobic, rožnih vencev itd. : J. Reckenwald, Via dell'Anima 64B; Stoeker, Borgo nuovo 99.

Prodajalnica fotografij, starinskih stvari : Maks Heffner, Via Frattina 33.

Prodaja raznih vin : napolitanskega, sicilijanskega, Capri-, Falermo-, Moscato di Siracusa-, Lacrima-Christi, del Vesuvio-, Marsala superiori: J. Rouff v Napolji, Strada di Chiaia 146.

Restavracije in kavarne (Trattorie): „Der Pilger“, Rusticucciplatz 32 (lastnik Cav. Ang. Carozzi, avstrijanec, poleg Sv. Petra trga), nemška dobra postrežba z jedili in pijačo, kavo itd., oskrbljuje stanovanja, kažipota, tolmače. — Tu naj se romarji zbirajo zjutraj, o poldne, gotovo pa zvečer radi dogovora o bodočem vspredu. **Birraria Albrecht**, Via Guiseppe 24; najboljše dunajsko in bavarsko pivo. **Trattoria dell'Aurora**, Corso Vittorio Emanuele 47. **Passetto**, Circo Agonale 52. **Bucci**, Via della Cappelle 54 (tudi postna jedila). **Coeradetti**, Via della Croce S. Gabrielli, Via Chiara 7. **Fariano**, Piazza Colonna. **Restaurant della Piazza Rusticucci**.

Hôteli prve vrste: **Quirinale** blizo kolodvora. **Continental**, Via Cavour 5. **Europa**, Piazza di Spagna 35. **Londra**, Piazza di Spagna 15. **Minerva**, Piazza della Minerva. **Albergo Milano** Via della Colonna 22. (Sobe po stiri lire.)

Hôteli druge vrste: **Hotel della Poste**, Campidoglio, Corso 286. **Albergo della Pace**, Via Sistina 3. **Tre re** zadej palače Venezia.